

Verslag overleg RHC-bestuurders 1 september 2023, via Teams

Aanwezige bestuurders

J. Wienen (voorzitter) – Noord-Hollands Archief
R. Streefland – Utrechts Archief
I. Noordhoff – Groninger Archieven
H. Gerritsen – Collectie Overijssel
S. Kruis – Flevolands Archief
V. Lokin – Brabants Historisch Informatie Centrum
A. Ponsioen – Gelders Archief
M. Fokke – Historisch Centrum Limburg
R. Kamsma –Tresoar
M. Hoogeveen- Drents Archief
A. Koppejan – Zeeuws Archief

Directeur Zeeuws Archief – H. Kool-Blokland
F. Krikhaar (verslag)

Jos Wienen leidt de bespreking in. De reden om bij elkaar te komen is: waar staan we met elkaar in verband met de uittreding van het Rijk uit de RHC's, meer specifiek het Convenant en mogelijk zijn er nog andere vragen. Er zijn nieuwe bestuurders aangetreden die dit proces niet vanaf het begin hebben meegemaakt en zich afvragen hoe het precies zit.

Hij schetst kort de historie. Het Rijk deed in 2018 mee zich terug te gaan trekken uit de regelingen. De meeste bestuurders waren daar niet gelukkig mee, vooral uit vrees dat dit het begin zou zijn van een verdergaande terugtrekking door het Rijk, ook financieel. Daar is een lang proces op gevolgd, inmiddels is het zeker dat het Rijk uit gaat treden en zijn we in de fase beland van het maken van goede afspraken.

Voormalig minister Slob heeft aan het eind van zijn ambtstermijn een brief gestuurd met afspraken over o.a. de financiering, de afkoopsom etc. Bij de RHC-besturen leefde de behoefte om de blijvende verbondenheid, de wil om te blijven samenwerken en financiële verantwoordelijkheid te blijven dragen, vast te leggen in een Convenant. Dat was dus onze eigen wens.

Die wens is gehonoreerd, de commentaren van de besturen zijn verwerkt en het Convenant ligt er nu. Het zou vreemd zijn om iets dat we zelf willen niet te gaan tekenen. Maar er is toch een aarzeling ontstaan bij een aantal RHC's om te tekenen, o.a. bij Utrecht en Friesland.

Ook is de vraag gesteld of het Convenant in de plaats komt van een uittredingsbesluit. Dat is niet het geval. Het Convenant is een document waar intenties in worden neergelegd hoe om te gaan met toekomstige samenwerking. De daadwerkelijke uittreding moet per RHC geregeld worden, dat ligt wettelijk vast. Bovendien heeft elk RHC eigen zaken te doen met het Rijk. Zo heeft het NHA nieuwe archiefruimte nodig, met name ook vanwege het papieren archief van het Rijk dat nog moet worden overgebracht.

De Koninklijke Vereniging van de Archiefsector in Nederland (KVAN) heeft recent de Tweede Kamer per brief gevraagd de behandeling van de Archiefwet 2021 controversieel te verklaren. In september gaat de Kamer daar een besluit over nemen. Dat zou het speelveld kunnen veranderen en voor meer vertraging kunnen zorgen. Hoewel hij niet blij is met het proces van uittreding, ziet Jos het nu als een gelopen race en hebben in zijn ogen de RHC's geen belang bij nog meer uitstel.

De RHC bestuurders reageren op zijn inleiding.

- Er is geen behoefte aan een reactie of een standpunt vanuit de RHC's op het al dan niet controversieel verklaren van de Archiefwet.
- De overgrote meerderheid deelt de mening van Jos Wienen dat uitstel niet in ons belang is en wil nu zaken doen met het Rijk. Zeker ook gezien de verkiezingen en naderende bezuinigingen kan verder uitstel alleen maar nadelig uitpakken voor de RHC's.
  - Gina Kamsma licht de situatie in Fryslan toe: Tresoar gaat mee met het accepteren van het uittreden en de inhoud van het Convenant, ware het niet dat men met het punt van de Friese Taal en Cultuur zit. Dat is echter een apart verhaal, Tresoar wil samenblijven met andere RHC's.
- De meeste besturen willen het Convenant wel tekenen zoals het er nu ligt.
  - Sjaak Kruis heeft toch wel enkele bedenkingen.
    - SPUKS hebben vaak ingewikkelde voorwaarden en kunnen heel tijdelijk zijn. Hij zou liever een tekst zien zoals: u kunt structureel op ons rekenen.
    - En hij zoekt nog naar meer helderheid over traject met afzonderlijke RHC's in relatie tot het convenant. Hoe kunnen we er zeker van zijn dat we die bilaterale afspraken gaan maken na ondertekening van het Convenant. Bovendien moeten we oppassen dat we niet tegen elkaar uitgespeeld gaan worden.
  - Hans Gerritsen en Rachel Streefland delen die zorg en Rachel vult nog aan: er staat geen einddatum in het Convenant, het kan dus zomaar stoppen, de zorgplicht, kortom Utrecht wil meer maatwerk.

Jos Wienen reageert op de diverse punten:

- Het Rijk is wettelijk verplicht bij uittreden afspraken te maken met de achterblijvende partner (in dit geval met elk RHC afzonderlijk), dat er bilaterale en concrete afspraken moeten worden gemaakt is in feite de grootste zekerheid die de RHC's hebben.
- De reden voor een Convenant was om er voor te zorgen dat de financiële afspraak de verkiezingen en wisselingen van bestuurders overleeft. Inderdaad is een SPUK tamelijk makkelijk te wijzigen, maar in het Convenant staat dat het Rijk blijft financieren. Weliswaar is de financiering steeds voor vier jaar maar met de intentie om die voort te zetten. Het document niet juridisch bindend maar verder dan deze tekst wil het Rijk niet gaan. Het zou zinloos zijn om dat alsnog te gaan proberen. Met dit Convenant verbinden we het Rijk maximaal aan de RHC's.
- Dat er geen einddatum in staat is juist in ons belang. Er staat in feite dat men zal blijven betalen.

Hannie Kool-Blokland licht het SPUK-traject nader toe. Het instrument SPUK staat in de Archiefwet 2021, de RHC's willen zo weinig mogelijk administratieve lasten dus er wordt gestreefd naar werken met zoiets als een lumpsum, de verantwoording gaat mee in de jaarverantwoording en deze gaat over het geheel (en niet alleen over de Rijksmiddelen). Deze wensen vinden ambtelijk gehoor en zijn ook al door OCW besproken met BZK en Financiën.

Sjaak Kruis krijgt nog te weinig comfort dat het wel goed komt, hij vreest de accountants. Hij wil de vorm liever flexibel houden in het Convenant.

Conclusies en afspraken

- De overgrote meerderheid van de RHC besturen is voornemens om het Convenant te tekenen.
- Jos Wienen gaat de DG vragen om expliciet aan te geven dat men specifieke afspraken over de uittreding gaat maken per RHC,
- Ook gaat hij met haar op zoek naar een wat lossere formulering over de financieringsvorm (niet beperken tot SPUK als enige mogelijkheid).
- Hij zal met de DG een afspraak maken over een fysieke bijeenkomst om het Convenant te ondertekenen.
- RHC-besturen houden elkaar op de hoogte van hun proces en afspraken in het kader van de eigen uittredingsregelingen.
- Jos Wienen zorgt voor een volgende bijeenkomst om de voortgang weer met elkaar te bespreken